

Strobe Talbott (Dayton, Estats Units, 1946) va ser vice-secretari d'Estat a l'època de Bill Clinton. Avui dia treballa per a la Brookings Institution, l'equip d'especialistes més important dels demòcrates. Talbott, que és un dels millors experts en política exterior dels Estats Units, parla dels complicats reptes polítics d'Obama i de les perspectives d'una nova relació transatlàntica.

Senyor Talbott, Barack Obama pren possessió del càrrec el 20 de gener, en un món assetjat per grans problemes. Quines prioritats s'hi destacaran, a la seva agenda?

—Ja sé què hi haurà a dalt de tot de l'agenda: la crisi internacional financera. Tot i això, es corre el perill de limitar-se a estendre el lema de la presidència de Clinton: “És l'economia, estúpid!” Seria comprensible que el nou govern tingués com a eslògan “És l'economia internacional, estúpid!”, però continuaria pensant que és arriscat i probablement un error.

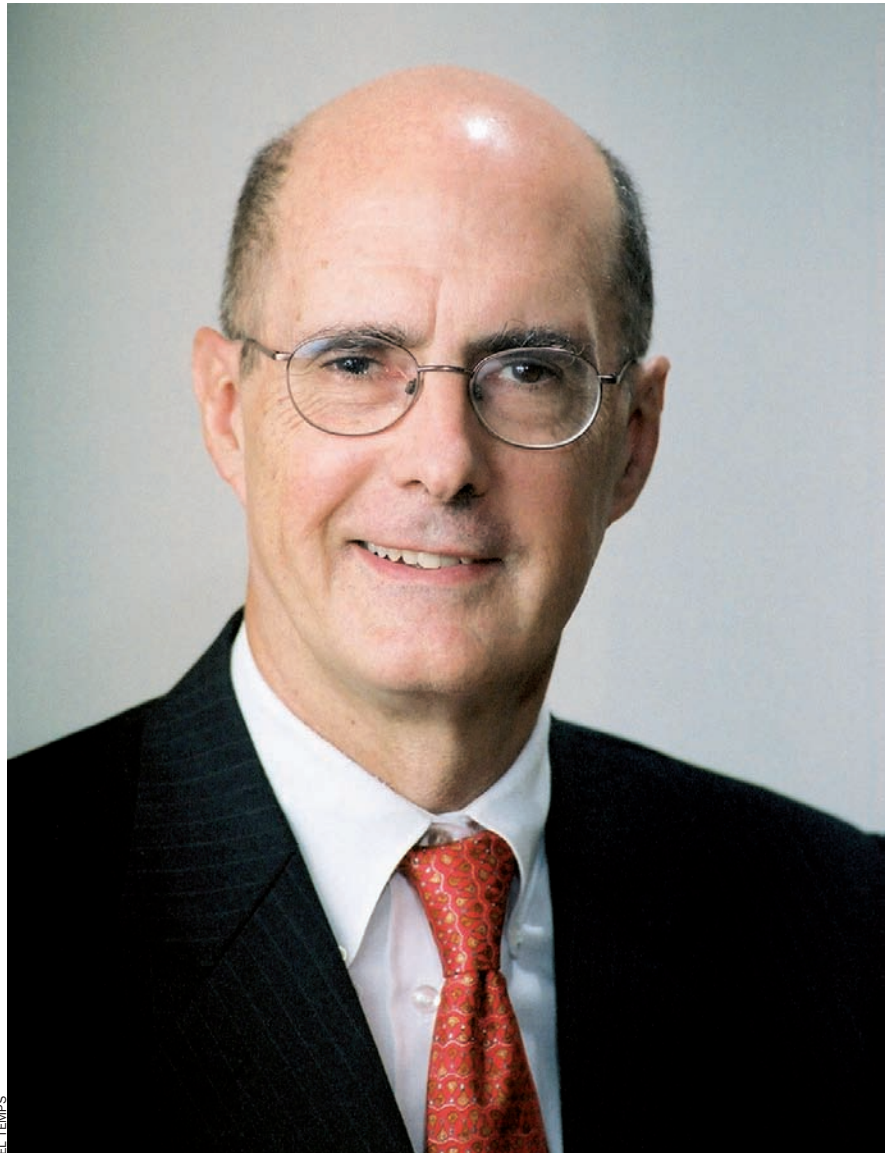
—**En aquests temps hi ha un problema més urgent que la protecció de la prosperitat i la seguretat social?**

—Hi ha una crisi profunda i, si no se soluciona, la globalització farà que sigui dura per a tothom. Però hi ha més afers urgents que no es poden deixar de banda: el canvi climàtic, el perill de la proliferació nuclear, la pobresa al món, la protecció global de la salut i la prevenció d'epidèmies internacionals. Són aspectes que no haurien de deixar de ser prioritaris a causa de la crisi financera.

—**I confieu que Obama no s'hi perdrà, en aquest bosc de guerres i crisis, incloent-hi Rússia, el Pakistan, l'Afganistan, l'Iran, l'Iraq, l'Índia i Israel?**

—Crec que Obama sap de què va el joc. Tot indica que té un bon coneixement d'aquests problemes. Penseu en el famós discurs de la nit de les eleccions, al Grant Park de Chicago. Bàsicament va dir: “Tenim problemes durs, no espereu que s'arreglin de pressa, ni en un any ni potser en quatre.” Va resumir-ho en tres frases: dues guerres, un planeta en perill i una crisi financera internacional. Vaig consultar gent que coneix com funciona la seva

“L'administració Obama serà molt prudent”

EL TEMPS

ment, i l'ordre que va seguir no era pas cap casualitat.

—Com s'ho farà Obama per portar el país a un viatge internacional que comporta sacrificis per a la població dels Estats Units? Una protecció climàtica efectiva, al cap i a la fi, exigeix uns cotxes més petits i menys ús de l'energia.

—Obama és força bo reconciliant. Això no vol dir que pugui reconciliar allò que és irreconciliable, però sempre troba una manera de rebaixar les tensions i de disminuir la polarització.

—Quan es tracta de cultura, els Estats Units, amb el seu enorme mercat intern i una obsessió en si mateix, no sembla un dels països del món occidental menys globalitzats?

—Sens dubte, la població dels Estats Units es pren la sobirania molt seriosament. No hi ha una tradició supranacional com a Europa. Conec molta gent al vostre continent que s'identifica com a europeu amb la mateixa facilitat que s'identifica com a alemany, britànic o francès. Però aquesta cultura europea només té seixanta anys.

—Obama intentarà passar d'una identitat nord-americana a una de global?

—Ja ha començat a fer-ho. En el seu discurs al Tiergarten de Berlín es va definir com a ciutadà del món. Per aquest sentiment van condemnar a mort Sòcrates. Als Estats Units ningú no moriria per haver dit això, però aquesta autodefinició té un cert toc radioactiu.

—No és el primer nord-americà que es defineix com a ciutadà del món.

—John F. Kennedy ho va fer, i també Ronald Reagan, però tots dos van esperar a arribar a la Casa Blanca. Crec que és més significatiu que Obama fos fora quan va dir que els Estats Units han de veure's com un ciutadà comunitari del món. Malgrat tot, no s'adreçarà a tothom amb el missatge auster que tots hem de canviar d'estil de vida, que hem d'agafar el metro, per exemple, o comprar cotxes petits.

—Perquè el nord-americà mitjà només pot assimilar missatges positius?

—Podeu riure's de nosaltres tant com vulgueu, però el nostre poble

està preparat per a preguntar: quins beneficis hi ha per a nosaltres i per al nostre país?

—I quina és la resposta?

—Els Estats Units es veuran reforçats si això fa que s'inventi i s'utilitzi una tecnologia innovadora. No es tracta de limitar-se a ser verd: els Estats Units volen fer diners essent verds, que això redueixi la dependència al petroli àrab i reforci la seguretat nacional. A diferència de la visió de l'administració Bush, Obama no veu una tensió entre la política energètica, l'econòmica i l'ambiental.

—La concentració en el govern global que recomaneu als Estats Units no es trobarà retallada pels càlculs constants de costos i beneficis de la política interna?

—Per al president Obama, la combinació de polítiques interiors i exteriors serà determinant en gran mesura. Una política activa sobre el canvi climàtic promouria i renovaria el paper de lideratge dels Estats Units, i el respecte que guanyaríem tindria un reflex positiu en nosaltres. Als Estats Units no ens agrada ser impopulars, però ho acceptarem si cal. Ara, ens estímem molt més agradar.

—A Europa, les expectatives d'una administració Obama potser són més altes que no als Estats Units. Què canviarà per als europeus?

—La consecució d'una política adequada per a l'Afganistan serà dura. Obama mirarà de persuadir els europeus amb l'argument que tots junts hem de lluitar a la guerra. El nom de Clinton també és una marca global, i això es demostrarà efectiu. Hillary Clinton surt del comitè de serveis armats del Senat i entén les necessitats de l'OTAN.

—Això vol dir que s'intensificarà la pressió al govern alemany perquè desplegui les seves tropes al sud de

l'Afganistan, on la insurrecció talibana va guanyant terreny?

—Totes les parts són realistes i coincideixen la sensibilitat històrica especial d'Alemanya. Parlaran respectuosament amb la cancellera, Angela Merkel, i amb el ministre d'Afers Estrangers, Frank-Walter Steinmeier. La política que durà a terme l'administració Obama serà l'art d'allò que és possible.

—Un altre aspecte crucial en les relacions a banda i banda de l'Atlàntic són els lligams amb Rússia.

—Espero que els Estats Units i Europa acostin posicions pel que fa a la política sobre Rússia. Per exemple, Geòrgia ha de ser membre de l'OTAN?

—El president Bush n'era partidari i la cancellera Merkel va pronunciar-s'hi contra.

—Espero que els Estats Units tornin a la posició original, que deia que tota incorporació d'un nou estat membre havia de reforçar la seguretat de l'aliança en conjunt. Aquest principi va contra la incorporació d'un estat com ara Geòrgia, que, en un sentit o un altre, és dividit internament.

—Advoqueu per posar fi a allò que l'OTAN anomenava *expansió a l'est*?

—No. Sempre recordaré una conversa que vaig tenir amb el canceller Helmut Kohl. Em va dir que l'interès d'Alemanya era deixar de ser l'extrem oriental d'occident. Crec que tenia raó. Per això no hem de tancar la porta a futurs estats membres. Quant a Geòrgia i Ucraïna, ara es tracta de trobar paraules hàbils per a no excloure ningú. Això ens ajudaria en les relacions amb Rússia per a deixar la temperatura una mica per sota del punt d'ebullició.

—Potser si els Estats Units no planegessin d'instal·lar un escut antimíssils... Bush considera que és del tot necessari i Moscou ho troba inac-

“No ens volem limitar a ser verds: els Estats Units volen fer diners essent verds”

“Espero que els EUA i Europa acostin posicions quant a la política sobre Rússia”

EL TEMPS

“Medvedev ha dit que ja és hora de parlar de les alternatives a la política occidental. Confio que Obama li prendrà la paraula”

ceptable. Com actuarà l'administració Obama en aquest punt?

—Crec que aquí s'ha d'interpretar Obama literalment. Diu que si aquesta tecnologia funciona s'ha de desplegar. Encara no ha determinat sobre quins criteris. Això li dona temps i llibertat per a estudiar les opcions. No vol repetir, i no ho farà, els errors de l'administració Bush. Quan va començar el mandat va adoptar l'eslògan *ABC*, “anything but Clinton's way” (és a dir, ‘tot és permès llevat de les polítiques

de Clinton’). Aquesta actitud va ser incorrecta, i el nou eslògan no hauria de ser *ABB*, “anything but Bush's way”.

—Sembla que no espereu un canvi radical de la política exterior dels Estats Units, sinó més aviat canvis selectius.

—La nova administració Obama serà molt prudent. Escoltarà. No trencarà amb el passat per principi.

—Així, doncs, Polònia i la República Txeca, que per a Bush sempre van ser estats de primera línia contra la

Rússia de Putin, no tenen motiu per a pensar que perdran la simpatia?

—Seria un gran error que la nova administració digués a Polònia i a la República Txeca: “Bé, gràcies per tot, però oblideu-vos dels acords amb els Estats Units. A Rússia no li agraden.” Això no passarà.

—Veieu Rússia i Putin com a sinònims?

—La Rússia actual ja no és la de la guerra freda, la qual cosa vol dir que hi ha més d'una persona que hi exerceix l'autoritat. El president Dmitri Medvedev entén millor que uns altres a Moscou que Rússia és un estat fort pel que fa a la mida, la capacitat militar i els recursos naturals. Però també sap que l'economia russa depèn massa d'allò que es pugui excavar o extreure del sòl.

—Us centreu més en ell que en Putin, considerat per occident el dirigent de Moscou?

—Jo em centro en els efectes de la nova realitat. Recordo clarament l'agost del 1968, quan els tancs soviètics entraven a Praga. Ningú no hauria pogut dir: “Això tindrà conseqüències serioses per al mercat de valors soviètic.” En canvi, l'endemà passat del dia que els tancs russos entraren a Geòrgia, tot era diferent. Ara Rússia forma part d'un sistema global.

—I el govern de Moscou també ho accepta?

—L'estiu passat, el president Medvedev va fer un notable discurs al Ministeri d'Affers Estrangers rus, en què va afirmar que Rússia sempre havia dit què no li agradava de la política occidental en general, i de la nord-americana en particular. Però havia arribat el moment de dir què volien veure i quines alternatives hi havia. Confio que el president Obama li prendrà la paraula. L'any que ve, la conferència de seguretat de Munic serà més fascinant que mai, perquè per primera vegada s'hi trobaran totes les parts.

—I quin és el vostre pronòstic?

—Aviat tindrem un diàleg de molt alt nivell respecte a una nova arquitectura europea en el camp de la seguretat.

Mathias Müller von Blumencron i Gabor Steingart

Traducció de David Egea